

SU til religiøse uddannelser – en administrativ stramning med stor principiel betydning.

Bilagssamling til Status-rapport, april 2008 ved rektor på Dansk Bibel-Institut Børge Haahr Andersen.

Ud fra loven om offentlighed i forvaltningen er der offentlighed omkring SU-styrelsens behandling af SU-ansøgninger og de høringssvar, der er afgivet undervejs. Ombudsmandens rapport er tilgængelig på www.retsinformation.dk FOU 2000, 439. Denne gennemgår også dele af høringssvarene, som indgår begrundelsen for undervisningsministeriets politik.

Nedenfor er et kopi af følgende:

3 akter fra Ansgarskolens spørgsmål til SU-styrelsen og de principielle spørgsmål, Ansgarskolen har stillet til det norske organ, NOKUT.

Menighedsfakultets klage til Ombudsmanden over SU-styrelsens afslag på SU d. 2. maj 2007, og Ombudsmandens svar d. 9. oktober 2007

Endelig er der medtaget to eksempler på det standardsvar, SU-styrelsen har afgivet siden 2004, når en student søger optaget på et teologisk uddannelsessted, der har et kirkeligt grundlag.

SU styrelsen, att. Peter Nielsen, kontorchef
Udlandsafdelingen
Danasvej 30
DK-1780 København V

Deres ref.: LDM: j.nr.: udl-19.308

6. juli 2004

Godkjenning av Bachelorgradsstudier som støtteberettigede for danske studenter ved Ansgar Teologiske Høgskole, Kristiansand, Norge

Det vises til vårt brev til SU av 28. mai, med kopi til Studienævnet på Teologisk Fakultet ved Københavns Universitet, svar fra Studienævnet av 3. juni og SUs svar ved Lisbeth Di Maria av 21. juni 2004.

Ansgar Teologiske Høgskole (ATH) har flere spørsmål og innvendinger til denne saken, både når det gjelder saksbehandling og sakens realiteter.

1. I Studienævnets uttalelse av 3. juni er ATHs reglement vedrørende opptakskrav for studenter gjengitt. Under henvisning til pkt. 1.1 siteres: "opptager institusjonen studenter med kristen tro som vil utdanne seg til arbeid i menighet og misjon, skole og samfunn". Dette anføres som et relevant poeng for vurderingen av studietilbudets "støtteverdighet". I ATHs *lover* pkt. 3 (formål) er dette formulert: ATH "skal *utdanne* menn og kvinner til tjeneste i menighet, etc..." Under pkt. 8, (opptaksvilkår) er det *ikke* satt noe vilkår om kristen tro. ATH erkjenner at våre *lover* og reglement i dette spørsmål ikke er konsistente og vi vil sørge for at dette endres. Opptaksvilkår for alle studietilbud ved ATH er i dag *identisk* med de vilkår som gjelder for opptak ved tilsvarende studier på Universitetet i Oslo. Sml. Opplysninger i vårt brev av 23. januar 2004. I alle ATHs studieplaner står følgende under opptak: "Opptaksvilkår er *generell studiekompetanse* eller tilsvarende som gir rett til immatrikulering ved universitetet." Denne innvending er derfor saklig feil i Studienævnets uttalelse og i SUs materiale. Punktet er også tillagt vekt i SUs brev av 21. juni til en av ATHs studenter. Vi har lest gjennom henvisningen til "bekendtgørelse om adgang m.v. ved bachelor- og kandidatuddannelser ved universiteterne av 26. februar 2004" og kan ikke finne at ATHs opptakskrav, (generell studiekompetanse som gir rett til immatrikulering ved norske universiteter) på noe punkt står i strid med nevnte bekjentgjørelse.
2. ATHs teologisk faglige og vitenskapelige nivå ble vurdert og anbefalt av Studienævnet på Teologisk Fakultet ved Københavns Universitet i 1998. Den gangen var det spørsmål om to kriterier for å få støtte fra SU: 1) at utdannelsen var av en slik faglig og forskningsmessig kvalitet at den kunne offentlig anerkjennes i Danmark og 2) at utdannelsen kunne gi "erhvervskompetence" som kunne finne alminnelig anvendelse i Danmark. Begge deler ble godkjent. I samsvar med dette har danske studenter på den fireårige pastor- og misjonærutdannelsen ved ATH fått støtte fra SU. I årene etter 1998 har ATH gjennomgått en betydelig utvikling både faglig og

akademisk. ATH har i dag to teologiske doktorer, to førstelektorer og tre ansatte som er opptatt i doktorgradsprogrammer i Norge og utlandet. I tillegg har vi ansatt, eller inngått intensjonsavtale om ansettelse, for tre professor II stillinger, hvorav en er dansk professor. ATH har gjennomført kvalitetsreformen som gjelder for høyere utdanning i Norge. Samtlige studietilbud ved ATH er i dag godkjent av NOKUT. Bachelorprogrammet i teologi/KRL (kristendomskunnskap med religions og livssynskunnskap) er en oppgradering av den tidligere fireårige pastor- og misjonærutdanningen.

Det siste året har SU foretatt en ny prøvning av støtteberettigelsen av bachelorstudiene ved ATH. Denne gangen har SU lagt til grunn at "ansattelseskriteriene" for ansatte skal være "forenlige med prinsippene i ansattelseskendtgørelsen for høyere uddannelser". I SUs brev av 16. januar ble spørsmålene konkretisert til a) nedsettelse av et sakkyndig utvalg, b) sammensetningen av dette utvalg, og c) utvalgets innstilling av en av søkerne, samt andre krav til underviserne. ATH svarte på dette i brev av 23. januar. De tre første spørsmålene er åpenbart besvart tilfredsstillende. Nå gjenstår kun spørsmål om ATHs forutsetning om tilslutning og lojalitet til institusjonens etiske og teologiske verdigrunnlag ved ansettelse av pedagogisk personale. ATH har i denne forbindelse to spørsmål: 1) Hva betyr å være "forenlige med"? Det kan ikke bety "identisk med", sml. § 1, første avsnitt, som åpner for supplerende bestemmelser. 2) Hvilken betydning tillegges SU bestemmelsen om at den enkelte institusjon kan ha supplerende bestemmelser, sml. bekendtgørelse nr. 820, § 1 som sier: "herunder bestemmelserne i den enkelte institusjons statutt samt supplerende regler fastsat av institusjonen selv". Vi vil hevde at det som i Studienævnets uttalelse kalles et "avvik" i prinsipper ved ATH med tanke på lojalitet til institusjonens formål og verdigrunnlag ved ansettelser, ligger innenfor rammen av de bestemmelser den enkelte institusjon selv kan fastsette. Tolkningen av hva som er "forenlig med" eller hva som er et "avvik fra" er uansett et juridisk og ikke et teologisk spørsmål.

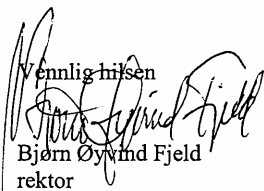
3. Vi forstår at SU har benyttet Studienævnet på Teologisk Fakultet ved Københavns Universitet som høringsinstans for å vurdere faglighet og vitenskapelige krav i ATHs *teologiske fagportefølje*. Men vi spør hvilke prinsipper som ligger til grunn for at SU benytter *teologisk* ekspertise fra Studienævnet på Teologisk Fakultet ved Københavns Universitet til å vurdere et *juridisk* problem, til spørsmålet om "ansattelseskriteriene for underviserne er forenlige med prinsippene i ansattelseskendtgørelsen (nr. 820 af 31. august 2000 om ansættelse af lærere og videnskabelige medarbejdere ved universiteter m.fl. under Forskningsministeriet). Spørsmålet blir ytterligere aktualisert ved at ATH, i tillegg til BA program i *Teologi/Kristendomskunnskap med Religions- og Livssynsskunnskap*, i dag også tilbyr BA program i *Musikk og Interkulturell forståelse*
4. ATHs ansettelseskriterier for lærere og vitenskapelig personale er i samsvar med norske retningslinjer godkjent av NOKUT og i samsvar med gjeldende norsk lovgivning. I følge norsk lov kan arbeidsgiver "ved ansettelse innhente opplysninger om hvordan søkerne stiller seg til politiske, religiøse eller kulturelle spørsmål [. . .] dersom slike opplysninger er begrunnet i stillingens karakter eller dersom det inngår i formålet for vedkommende arbeidsgivers virksomhet [. . .] og stillingen er av betydning for gjennomføringen av formålet". Sml. Arbeidsmiljøloven § 54.D. SU kan uttrykke uenighet med norsk lovgivning, men *vår påstand er at gjeldende norsk lovgivning ikke kan legges til grunn som kriterium for å nekte danske studenter*

studiestøtte fra SU ved norske institusjoner. I så fall er dette ikke lenger bare et juridisk, men et politisk problem. Vi vil også gjøre SU oppmerksom på at "ansættelseskriteriene" for samtlige teologiske utdanningsinstitusjoner i Norge avviker fra "prinsipperne i ansættelsesbekendtgørelsen for høyere uddannelser" i Danmark. Tydeligst gjelder det for ansettelse av lærere ved Teologisk Fakultet ved Universitetet i Oslo, som ved ansettelser er styrt av § 28 i kirkeloven av 1996. I sin helhet lyder denne: "Kirkelige ansatte og ombud og lærer ved teologisk fakultet skal være medlem av Den norske kirke. Departementet kan dispensere fra kravet når særlige grunner tilsier det". Dette bryter på grunnleggende måte med kravet om at "stillingerne skal besettes i åpen konkurranse etter oppslag". ATH forutsetter at danske studenter ved teologiske institusjoner i Norge likebehandles, både juridisk og økonomisk.

5. I SUs brev av 21. juni opplyses det at SU har sendt høringsvaret fra Studienævnet som partshøring til en av våre studenter med anmodning om studentens eventuelle kommentarer innen angitt frist den 30. juli 2004. ATH vil protestere på at en av ATHs studenter gis i oppdrag å kommentere eller forsvare ansættelseskriteriene ved vår høyskole. I juridiske prinsippsspørsmål av denne karakter ber vi SU forholde seg til institusjonen selv og ikke dens studenter. Vi forutsetter derfor at vårt brev besvares og dialogen kan fortsette før avgjørelse fattes.

Det fremstår som et uforståelig tilbakeskritt at SU det siste året prosederer på at ATH ikke oppfyller kriteriene for SU støtte til danske studenter. Det vises spesielt til SUs tolkning av kriterier for ansettelse av lærere og vitenskapelig personale. Se punkt 2 over. ATH har flere ganger reist dette spørsmål både i Undervisnings- og Forskningsdepartementet og NOKUT og begge steder er undringen stor over SUs holdning. Det samme gjelder i de politiske sammenhenger vi så langt har drøftet denne saken. SUs holdning i dette spørsmålet innebærer et tilbakeskritt i forhold til intensjonene i det nordiske samarbeidet for høyere undervisning. Det vises til den tidligere Sigtunaavtalen fra 1975, Nordisk Råds dokument "Et grenesløst Norden" fra Helsingfors i 1999 og den ferske Reykjavíkerkæringen om samarbeid i høyre utdanning i Norden, vedtatt 9. juni 2004.

ATH ber med dette brev at SU fritar vår danske student for bevisbyrden i denne saken. Vi ser frem til SUs svar på våre fem anførte punkter.

Vennlig hilsen

Bjørn Øyvind Fjeld
rektor

Kopi: NOKUT ved seksjonsleder Anne Marie Heslein
UFD ved avdelingsdirektør Bjørn Tore Kjellemo (for ekspedisjonssjef Jan Levy)
SU ved saksbehandler Lisbeth Di Maria
Studienævnet ved Teologisk Fakultet ved universitetet i København, Kirsten B. Nielsen

NOKUT,
Utenlandsavdelingen ved Anne-Marie Heszlein
Postboks 1708 Vika,
0121 Oslo

Leuven, den 15. april 2005

Notat om Avslag fra Studentunderstøttelsen (SU) i Danmark for danske studenter ved Angar Teologiske Høgskole

Det vises til tidligere kontakt med NOKUT om denne saken. Det vises spesielt til notat av 4. oktober 2004 med oversikt over og kopi av aktuell korrespondanse mellom ATH og SU for perioden september 2003- oktober 2004.

Vårt brev til SU av 06.07.04 er ennå ikke besvart.

Undertegnede er p.t. på studiepermisjon i Belgia og har ikke fulgt opp SU-saken de siste månedene. Denne uken fikk imidlertid ATH oversendt kopi av SUs avslag om støtte til en av ATHs danske studenter. NOKUT har bedt om å bli orientert om utviklingen i denne saken. Derfor sender jeg denne oppdatering.

Følgende har skjedd siden sist oppdatering.

1. ATH har ikke fått svar på noen av sine henvendelser og brev til SU. Dette gjelder også brev av 06.07.04
2. ATH har informert SU om vedtak i høgskolens styre den 28.08.04, sak 50/04, hvor den påpekte inkonsistens vedrørende opptaksreglement (reglement nr. 41) ble endret. Dette reglement er nå i samsvar med alle våre studieplaner, slik at opptaksvilkår til ATH er generell studiekompetanse eller realkompetanse, på linje med opptak til all høgere utdanning i Norge. ATHs hjemmeside er endret tilsvarende.
3. Danske studenter knyttet til Misjonshøgskolen i Stavanger (MHS) har fått avslag på støtte fra SU til cand.theol. studier ved MHS. Det vises til brev fra rektor ved MHS til SU, datert 16.03.05, sendt i kopi til NOKUT.
4. Dansk student ved Høgskolen i Staffeldtsgate har også fått avslag på støtte fra SU, i følge informasjon fra administrasjonsleder Marit Ecklo Brevik .
5. Dansk student, Ole Ladefoged, har i brev av 22.03.05 fått avslag på sin søknad om støtte til godkjente studier ved ATH. Også student Ruben T.R. Knudsen har fått tilsvarende avslag.

Det vises dessuten til kopi av ATHs brev med spørsmål og kommentarer til SU datert 15.04.05

Nå har tre norske teologiske høgskoler mottatt SUs avslag som stønadsberettigede for danske studenter. Dette til tross for at samtlige studietilbud ved høgskolene er godkjent av NOKUT. Etter vår mening utøver SU en urimelig overprøving av et annet lands akkrediteringsorgan. Særlig tydelig

blir det når eksempelvis en høyskole som Misjonshøgskolen, med rett til doktorgradstildeling, ikke tilfredsstiller danske krav til studiestøtte. Forskjell i dansk og norsk lovgivning kan ikke gi slike uheldige utslag for danske studenter som ønsker å studere i Norge. Særlig når SUs egne hjemmesider opplyser følgende for studenter som ønske å studere i Norden:

Uddannelsen og uddannelsesstedet skal være offentligt anerkendte i studielandet. Kravet om offentlig anerkendelse betyder, at uddannelsen og uddannelsesstedet skal være godkendt af studielandets undervisningsministerium eller eventuelt af andre kvalificerede tilsynsmyndigheder.

ATH vil også gjøre NOKUT oppmerksom på en mulig "åpning" som dansk lovgivning gir for godkjenne et angitt verdigrunnlag. Vi viser til vårt brev til SU den 06.07.04, pkt.2, siste avsnitt, om at den enkelte institusjon kan ha supplerende bestemmelser, sml. bekendtgørelse nr. 820, § 1, som sier: "herunder bestemmelserne i den enkelte institutions statutt samt supplerende regler fastsat af institutionen selv". I samme bekjentgjørelse, § 2., står at "bestemmelserne" for den enkelte institusjon skal være "forenlige med" ansettelse ved universitetet. Det kan ikke bety "identiske med". ATH har hevdet at det som kalles et "avvik" i prinsipper ved ATH med tanke på lojalitet til institusjonens formål og verdigrunnlag ved ansettelse, ifølge dansk lovgivning ligger innenfor rammen av de bestemmelser den enkelte institusjon selv kan fastsette.

Vi har spurt SU om dette i ovennevnte brev, men SU har ikke villet kommentere verken vår henvendelse eller svare på vårt spørsmål. Spørsmålet viser til bekendtgørelse nr. 820, § 1. og 2.

Vi ber med dette om NOKUTs råd for hvordan denne saken videre bør gripes an.

Kopi sendes aktuelle parter.

Vennlig hilsen

Bjørn Øyvind Fjeld
Rektor

Kopi:

UFD ved avdelingsdirektør Bjørn Tore Kjellemo
Høgskolen i Staffeldtsgate ved administrasjonsleder Marit Eckbo Brevik
Misjonshøgskolen i Stavanger ved rektor Knut Holter
Studentunderstøttelsen (SU) ved kontorchef Peter Nielsen

Vedlegg

PS. Dette brev med vedlegg sendes pr. mail. Det ettersendes også fra Ansgar Teologiske Høgskole som pr. vanlig post.

DET TEOLOGISKE FAKULTET
KØBENHAVNS UNIVERSITET

SU-styrelsen
Udlandsafdelingen
Danasvej 30
1780 København V

Att: Lisbeth di Maria

04 JUNI 2004

Vedr. anmodning af 19. maj 2004 om vurdering af bacheloruddannelsen i teologi ved Ansgar Teologiske Højskole (ATH) som støtteberettigende, jf. j.nr. udl-19.308

SU-styrelsen har bedt Studienævnet for Teologi udtale sig om, hvorvidt bacheloruddannelsen i teologi ved ATH er af en sådan art, at den ville kunne offentligt anerkendes i Danmark. Studienævnet har behandlet anmodningen i sit møde den 2. juni 2004.

Studienævnet har i skrivelse af 11. november 2003 udtalt, at bacheloruddannelsen i teologi ved ATH ("teologvarianten") angiveligt er på akademisk niveau. Hvad uddannelsens erhvervsforberedende sigte angår, har Studienævnet anført, at skønt bacheloruddannelsen i teologi kvalificerer til visse erhvervsfunktioner, kan der ikke siges at være tradition for, at bachelorer i teologi finder ansættelse i offentlige eller private stillinger.

SU-styrelsen har nu fremsendt materiale (i form af en korrespondance mellem styrelsen, ATH og CVUU) vedr. kriterierne for ansættelse af undervisere ved ATH. Det fremgår af "Stillingsbetenkning førsteamanuensis/førselektor/højskolelektor", at der "[v]ed tilsettingen [...] i tillegg til utdanning og forskningserfaring [vil blive] lagt vekt på relevant praksis [...] på pædagogiske kvalifikationer, organisatoriske og administrative evner og samarbeidsevner, og at søkerne har undervisningserfaring fra højskole- og/eller universitetsnivå. Dessuten vil det kunne legges vekt på erfaring fra misjons- og/eller bistandsarbeid." Dette strider ikke mod principperne i ansættelsesbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 820 af 31. august 2000 om ansættelse af lærere og videnskabelige medarbejdere ved universiteter m.fl. under Forskningsministeriet), ifølge hvilken "[a]nsættelse er betinget af, at den pågældende har erhvervet de grundlæggende generelle kvalifikationer af forskningsmæssig og undervisningsmæssig karakter, der er forudsat for vedkommende stilling i bestemmelser om stillingsstrukturen, og herudover opfylder de øvrige kvalifikationskrav, der er fastsat for den konkrete stilling" (§ 1 stk. 2). Ansættelsesbekendtgørelsen forudsætter endvidere, at stillinger som hovedregel skal besættes i åben konkurrence efter opslag (jf. § 2), og den nævnte "stillingsbe-

3. JUNI 2004

SEKRETARIATET FOR
STUDIENÆVNET FOR
TEOLOGI

KØBMAGERGADE 44-46
POSTBOKS 2164
1150 KØBENHAVN K

TLF 35 32 26 26
DIR 35 32 36 60
FAX 35 32 36 00

bg@fak.teol.ku.dk
www.teol.ku.dk

REF: BG

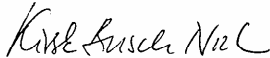
Sag: 101-449-24/01-1250

Bedes oplyst ved henv.

tenkning" har netop karakter af et opslag. Men med sin præcisering af, at "[d]et forudsættes at søkeren kan gi sin tilslutning til Ansgarskolens etiske og teologiske verdigrunnlag og lojalt vil arbeide for å styrke skolens kristne profil og målsetting", avviger "stillingsbetenkingen" fra ansættelsesbekendtgørelsens principper.

Ifølge de fremsendte "Lover og forskrifter for Ansgar Teologiske Højskole, opptakskrav, pkt. 1.1." optager institutionen "studenter med kristen tro som vil utdanne seg i arbeid i menighet og misjon, skole og samfunn". Studienævnet skal tillade sig at anføre, at spørgsmålet om, hvilke kriterier de studerende optages efter, kan være relevant i vurderingen af en udenlandsk universitetsuddannelses støtteværdighed, jf. bekendtgørelse om adgang m.v. ved bachelor- og kandidatuddannelser ved universiteterne af 26. februar 2004.

Med venlig hilsen

Kirsten Busch Nielsen
Studieleder

KLAGE VEDR. SU-STYRELSENS BEHANDLING OG AFGØRELSE AF MENIGHEDSFAKULTETETS SU-ANSØGNING

Århus, den 2. maj 2007

Til
**Folketingets Ombudsmand,
Gammeltorv 22,
1457 København K.**

Menighedsfakultetet modtog den 18. maj 2006 afslag på ansøgning om SU-godkendelse af en internationalt anerkendt bacheloruddannelse i teologi ved Menighedsfakultetet. Ansøgningen fra Menighedsfakultetet var blevet modtaget af SU-styrelsen allerede den 17. september 2004.

Forløbet er efter Menighedsfakultetets opfattelse kritisabelt, ligesom vi finder, at grundlaget for afslaget er tvivlsomt. Derfor indbringes denne afgørelse.

Til støtte herfor anfører Menighedsfakultetet følgende problemstillinger:

a) Sagsbehandlingstiden

- └ Sagsbehandlingstiden har været kritisabel. Der har ikke været foretaget væsentlige, individuelle undersøgelser i sagen. Alligevel har det taget SU-styrelsen 20 måneder at nå frem til en afgørelse i sagen.
- └ Sagsbehandlingstiden vedr. oplysning om evt. klagevejledning har også været længere end nødvendig. Menighedsfakultet anmodede den 22. september 2006 blandt andet om vejledning om en mulig administrativ rekurs, men fik først svar den 15. november 2006.

b) Vedr. kriteriet fri videnskabelig forskning/uddannelser på konfessionelt grundlag

- └ Af SU-styrelsens afslag til Menighedsfakultetet af 18. maj 2006 fremgår, at når Menighedsfakultetet ikke opfylder betingelserne for godkendelse til SU, skyldes det, at uddannelsen ifølge SU-styrelsen ikke lever op til de akademiske og videnskabelige standarder, som gælder for universitetsuddannelser i Danmark. Der henvises i den forbindelse til universitetsloven. Menighedsfakultetet bad i brev af 22. september 2006 SU-styrelsen om at begrunde med hvilken hjemmel universitetsloven anvendes ved vurdering af private uddannelsesinstitutioner, herunder hjemlen til at stille krav om, at uddannelsen skal være konfessionelt ubundet. Det forekommer vanskeligt at forstå, hvordan universitetsloven, som udtrykkeligt gælder offentlige institutioner under Videnskabsministeriet, kan gøres gældende over for en privat akademisk uddannelsesinstitution.
- └ SU-styrelsens svar af 15. november 2006 bestod i en henvisning til de kriterier, som er fastlagt i brev af 2. juli 1997 fra Undervisningsministeriet til SU-styrelsen, hvoraf det fremgår, at ”uddannelsen skal leve op til de akademiske og videnskabelige standarder, der gælder for højere uddannelse i Danmark (teologiuddannelsen ved Københavns Universitet og Aarhus

Universitet), dvs. at undervisningen skal være forskningsbaseret, og underviserne skal være ansat efter kriterier som i ansættelsesbekendtgørelsen”.

- └ Det fremgår af samme svar, at disse kriterier er indført i forbindelse med ansøgning om SU-godkendelse af Baptistsamfundets Teologiske Seminarium, hvor der som led i behandlingen blev indhentet en udtalelse af dekanen ved Det Teologiske Fakultet ved Københavns Universitet, Jens Glebe-Møller, som udtalte, ”at et teologisk studium, for så vidt angår forholdet til universitetet, må leve op til akademiske og videnskabelige standarder, herunder at al undervisning skal være forskningsbaseret, og at underviserne skal være ansat efter kriterier som i ansættelsesbekendtgørelsen.” Der henvises i svaret endvidere til, at Videnskabsministeriet gentagne gange på given foranledning har præciseret, at det er ministeriets opfattelse, at det ikke er i overensstemmelse med det grundlæggende krav om forskningsfrihed i universitetsloven, at en uddannelsesinstitution er bundet af og virker med det formål at fremme et bestemt politisk eller religiøst standpunkt.

Vi vil anmode Ombudsmanden om at forholde sig til og vurdere sagligheden i SU-styrelsens behandling af dette i lyset af følgende forhold:

- Menighedsfakultetet er opbygget og fungerer som en akademisk institution, der tilbyder forskningsbaseret undervisning på bachelor- og kandidatniveau, hvilket man ikke har undladt at gøre SU-styrelsen opmærksom på. Alle nuværende stillinger som akademiske lærere og forskere på Menighedsfakultetet er blevet tilsat efter vurdering af de pågældendes læreres faglighed og akademiske produktion ved internationale bedømmelseskomiteer, der er blevet sammensat efter og i deres arbejde har fulgt alment accepterede normer for vurdering til de forskellige akademiske stillingskategorier. 3 af vore 6 lærere har professorkompetence, mens 3 har lektorkompetence. 3 af lærerne har desuden en teologisk doktorgrad og 1 en PhD-grad i teologi.
- De kriterier, som anførtes af daværende dekan Jens Glebe-Møller, har Menighedsfakultetet ingen vanskeligheder ved at leve op til, idet vi er en institution, der – i modsætning til det daværende Baptistsamfundets Teologiske Seminar – netop giver forskningsbaseret, akademisk undervisning. Det fremgår af det forhold, at vi har indgået samarbejde med University of Wales, som sammen med os udbyder en bacheloruddannelse i teologi (BA (Hons) in Theology). Menighedsfakultetet er således også som institution godkendt til at kunne tilbyde en forskningsbaseret, akademisk uddannelse.
- Ifølge SU-bekendtgørelsens § 6 stk. 4 skal SU-styrelsen træffe afgørelse vedrørende godkendelse af private uddannelser "ud fra uddannelsespolitiske, arbejdsmarkedsmæssige og økonomiske hensyn". Vi kan af Styrelsens afslag imidlertid ikke se, at sådanne "uddannelsespolitiske, arbejdsmarkedsmæssige og økonomiske" overvejelser er foretaget. Vurderingen synes alene foretaget ud fra et supplerende kriterium, som gælder forholdet til Universitetslovens § 2. Vi finder denne fremgangsmåde i strid med SU-bekendtgørelsens ordlyd. Bekendtgørelsens § 6 stk 10 hjemler Styrelsen mulighed for at opstille supplerende kriterier i forbindelse med vurderingen af særlige typer uddannelser. Disse særlige kriterier skal indgå i den SU-vurdering, som Styrelsen kan bede EVA om at foretage på grundlag af EVA's generelle kvalitetskriterier. Imidlertid synes det supplerende kriterium, som angives som begrundelse for afslaget, at være en målestok, som er taget i anvendelse, inden en SU-vurdering efter stk. 4 og 10 overhovedet finder sted. Vi finder dette juridisk set angribeligt.

- Videnskabsministeriets tolkning af universitetsloven er i åbenbar modstrid mod almindelig, international praksis. Videnskabsministeriets tolkning indebærer, at en uddannelsesinstitution, der er bundet af og virker med det formål at fremme et bestemt politisk eller religiøst standpunkt - uden hensyntagen til det foreliggende akademiske niveau - automatisk vil være i modstrid med princippet om forskningsfrihed. Den internationale praksis er helt anderledes. Her i Danmark blev kravet om konfessionsbundethed ganske vist ophævet ved Københavns Universitets Teologiske Fakultet i 1924. Men ud over Europa er der ikke tradition for konfessionsløse, rent religionsvidenskabelige fakulteter. Eksempelvis er det Teologiske Fakultet ved Oslo Universitet konfessionsbundet, og det samme gælder de tyske, teologiske fakulteter i Tübingen, Heidelberg, Marburg og Göttingen. Nogle af disse bekendelsesbundne tyske fakulteter har i flere århundreder været internationalt toneangivende inden for teologien. Og de danske teologiske fakulteter har lang tradition for fagligt samarbejde med disse fakulteter. På den baggrund forekommer det ubeføjet, at Videnskabsministeriet uden videre vil forkaste al konfessionsbundet undervisning som ikke-forskningsbaseret og dermed uvidenskabelig.
- Ved Menighedsfakultetet lægger vi som videnskabelig institution stor vægt på at give vore studerende en meget bred indføring i forskellige teologiske positioner og i forskellige kirkesamfunds opfattelser af teologiske spørgsmål. Det er ikke sådan, at en studerende ved Menighedsfakultetet kun bliver konfronteret med et bestemt, evangelisk-luthersk syn på teologien. Vurderet ud fra de sagsakter, som vi på anmodning har fået tilsendt, har SU-styrelsen i sin sagsbehandling af Menighedsfakultetets ansøgning imidlertid ikke fundet anledning til at foretage en nærmere undersøgelse af, hvordan undervisning og forskning rent faktisk foregår på Menighedsfakultetet.
- SU-styrelsen bruger i sit afslag til Menighedsfakultetet af 18. maj 2006 flere gange begrebet ”religiøse uddannelser”, og det synes at fremgå, at religiøse uddannelser under visse omstændigheder ville kunne opnå SU-godkendelse. Men når det kommer til stykket, synes problemet efter SU-styrelsens egen optik at være, at Menighedsfakultetet i det hele taget er en institution med et religiøst, konfessionelt grundlag. Hvordan skal det forstås? Er SU-styrelsen i sin praksis overhovedet indstillet på at godkende en religiøs uddannelse?
- En bacheloruddannelse ved Menighedsfakultetet vil i kraft af akkrediteringen ved University of Wales efter alt at dømme være direkte adgangsgivende til de teologiske kandidatstudier ved universiteterne i København og Århus. Uddannelsen har en international godkendelse ved et inden for EU anerkendt universitet, hvilket sikrer de studerende adgang til videregående uddannelser efter gældende regler. Hvordan forholder en afvisningen af Menighedsfakultetets ansøgning sig til, hvad Danmark traktatmæssigt er forpligtet på i den igangværende såkaldte Bologna-proces inden for videregående uddannelse?
- Nogle af de studerende ved Menighedsfakultetets bacheloruddannelse har individuelt søgt om SU i kraft af, at de er indskrevet som studerende ved University of Wales. De har modtaget afslag på deres ansøgning begrundet i, at uddannelsen foregår i Danmark og skal være godkendt af studielandets undervisningsmyndigheder for at være SU-berettiget. En dansk studerende, som bosætter sig i udlandet og følger en af University of Wales akkrediteret uddannelse, vil kunne opnå SU som studerende ved University of Wales, hvorimod en dansk studerende ved samme universitet og uddannelse, men hvor

denne uddannelse foregår i Danmark, ikke vil kunne opnå SU. Vi finder, at dette er udtryk for en urimelig forskelsbehandling, som er i strid med lighedsgrundsætningen.

c) Hensynet til grundlovens § 4

- └ Menighedsfakultetet har gennem en lang årrække bidraget med supplerende undervisning på såvel bachelor- som kandidatniveau til studerende, som uddannede sig til en stilling som præst i Den danske folkekirke. Den ny bacheloruddannelse ved Menighedsfakultetet indgår på samme måde i uddannelsen af teologiske kandidater, som efter kandidatuddannelse ved et af de teologiske fakulteter og efter fuldendt Pastorseminarium vil kunne søge embede i folkekirken.

Ifølge grundlovens § 4 påhviler det staten at støtte den evangelisk-lutherske kirke, som er den danske folkekirke. Det forekommer os, at når SU-styrelsen begrundet sit afslag på Menighedsfakultetets SU-ansøgning med henvisning til det konfessionelle grundlag, som institutionen har, og som den har fælles med den kirke, staten skal støtte, kommer Styrelsen som statslig institution til at agere imod grundlovens ånd.

d) Hensynet til grundlovens § 70

- └ Bacheloruddannelsen er jf. ovenstående fuldt ud på niveau med det almene universitets bacheloruddannelse. Ansættelseskriterierne på videnskabeligt niveau er nøje fuldt. Alligevel godkendes uddannelsen ikke alene på grund af trosbekendelsen (det evangelisk-lutherske grundlag). Dette får den klare konsekvens at studerende ved Menighedsfakultet – ikke pga. af Menighedsfakultetets uddannelsesmæssige niveau – men alene pga. Menighedsfakultetets trosgrundlag bliver frataget sin ret til SU. Dette må efter vores opfattelse være i strid med grundlovens § 70.

Det skal til sidst anføres, at sagens hidtidige forløb har påført de studerende ved Menighedsfakultetet en stor usikkerhed om deres fortsatte økonomiske situation. Fra efterårssemesteret 2007, hvor der optages et nyt hold studerende ved Menighedsfakultetets bacheloruddannelse, vil det dreje sig om i omegnen af 40 studerende, som står uden adgang til SU.

Ingolf Hénoch Pedersen
Fakultetsleder

Bilag:

Kopi af Menighedsfakultetets ansøgning til SU-styrelsen af 16. september 2004

Kopi af SU-styrelsens svar af 18. maj 2006 på Menighedsfakultetets ansøgning

Kopi af Menighedsfakultetets brev til SU-styrelsen af 22. september 2006

Kopi af SU-styrelsens svar af 15. november 2006 på Menighedsfakultetets brev - med tilhørende bilag

FOLKETINGETS OMBUDSMAND

Gammeltorv 22, 1457 København K
Telefon 33 13 25 12. Telefax 33 13 07 17
Personlig henvendelse 10-15

Dato: **- 9 OKT. 2007**

J.nr.: 2007-1660-739
Sagsbehandler: VL5/JES
(Bedes anført ved henvendelser)
Akt. nr.: 3

Menighedsfakultetet
Att.: Ingolf Henoch Pedersen
Katrinebjergvej 75
8200 Århus N

+ bilag

Vedrørende SUSTyrelsens behandling og afgørelse af Menighedsfakultetets SU-ansøgning

I forlængelse af mit brev til Dem af 3. oktober 2007 vender jeg hermed tilbage til sagen.

Jeg har gennemgået Deres klage dateret 2. maj 2007 med bilag over SUSTyrelsens afgørelse af 18. maj 2006 hvori styrelsen gav afslag på Menighedsfakultetets ansøgning om SU-godkendelse af den 3-årige bacheloruddannelse i teologi ved Menighedsfakultetet.

Af Deres brev af 2. maj 2007 fremgår det at De bl.a. er utilfreds med, at det har taget SUSTyrelsen 20 måneder at nå frem til en afgørelse i sagen, at universitetsloven der udtrykkeligt gælder offentlige institutioner under Videnskabsministeriet gøres gældende over for en privat uddannelsesinstitution, at SUSTyrelsen ikke har truffet afgørelsen på baggrund af uddannelsespolitiske, arbejdsmarkedsmæssig og økonomiske hensyn som styrelsen skulle efter SU-bekendtgørelsens § 6, stk. 4 (bekendtgørelse nr. 349 af 20. april 2006), at Videnskabsministeriets fortolkning af universitetsloven er i modstrid med international praksis, samt at afgørelsen er i strid med grundlovens § 4 og § 70.

Efter min gennemgang af sagen har jeg besluttet ikke at indlede en ombudsmandsundersøgelse.

Ombudsmanden afgør selv om en klage giver tilstrækkeligt grundlag for undersøgelse (§ 16, stk. 1, i lov nr. 473 af 12. juni 1996 om Folketingets Ombudsmand).

Jeg har lagt vægt på følgende:

Jeg afsluttede i 2000 min behandling af en lignende sag vedrørende SU-godkendelse af Baptistsamfundets Teologiske Seminarium. Sagen er gengivet i Folketingets Ombudsmands beretning for 2000 s. 439ff. Ved gennemgangen af Menighedsfakultetets sag har

FOLKETINGETS OMBUDSMAND

Gammeltorv 22, 1457 København K
Telefon 33 13 25 12. Telefax 33 13 07 17
Personlig henvendelse 10-15

Dato: **- 9 OKT. 2007**

J.nr.: 2007-1660-739
Sagsbehandler: VL5/JES
(Bedes anført ved henvendelser)
Akt. nr.: 3

Menighedsfakultetet
Att.: Ingolf Henoch Pedersen
Katrinebjergvej 75
8200 Århus N

+ bilag

Vedrørende SUSTyrelsens behandling og afgørelse af Menighedsfakultetets SU-ansøgning

I forlængelse af mit brev til Dem af 3. oktober 2007 vender jeg hermed tilbage til sagen.

Jeg har gennemgået Deres klage dateret 2. maj 2007 med bilag over SUSTyrelsens afgørelse af 18. maj 2006 hvori styrelsen gav afslag på Menighedsfakultetets ansøgning om SU-godkendelse af den 3-årige bacheloruddannelse i teologi ved Menighedsfakultetet.

Af Deres brev af 2. maj 2007 fremgår det at De bl.a. er utilfreds med, at det har taget SUSTyrelsen 20 måneder at nå frem til en afgørelse i sagen, at universitetsloven der udtrykkeligt gælder offentlige institutioner under Videnskabsministeriet gøres gældende over for en privat uddannelsesinstitution, at SUSTyrelsen ikke har truffet afgørelsen på baggrund af uddannelsespolitiske, arbejdsmarkedsmæssig og økonomiske hensyn som styrelsen skulle efter SU-bekendtgørelsens § 6, stk. 4 (bekendtgørelse nr. 349 af 20. april 2006), at Videnskabsministeriets fortolkning af universitetsloven er i modstrid med international praksis, samt at afgørelsen er i strid med grundlovens § 4 og § 70.

Efter min gennemgang af sagen har jeg besluttet ikke at indlede en ombudsmandsundersøgelse.

Ombudsmanden afgør selv om en klage giver tilstrækkeligt grundlag for undersøgelse (§ 16, stk. 1, i lov nr. 473 af 12. juni 1996 om Folketingets Ombudsmand).

Jeg har lagt vægt på følgende:

Jeg afsluttede i 2000 min behandling af en lignende sag vedrørende SU-godkendelse af Baptistsamfundets Teologiske Seminarium. Sagen er gengivet i Folketingets Ombudsmands beretning for 2000 s. 439ff. Ved gennemgangen af Menighedsfakultetets sag har

jeg konstateret at de spørgsmål Menighedsfakultetet rejser i overvejende grad er sammenfaldende med de spørgsmål der blev rejst i sagen om Baptistsamfundets Teologiske Seminarium.

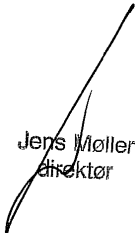
Da jeg således tidligere har taget stilling til den overvejende del af de spørgsmål De har rejst i klagen til mig, har jeg besluttet ikke at undersøge sagen yderligere. Hensynet til ombudsmandsembedets forholdsvis begrænsede ressourcer er tillige indgået i mine overvejelser. Jeg foretager mig derfor på det foreliggende grundlag ikke mere i sagen.

Jeg vedlægger til Deres orientering en udskrift af min udtalelse i sagen om Baptistsamfundets Teologiske Seminarium.

Kopi af dette brev er sendt til SUstyrelsen.

Deres bilag vedlægges.

Med venlig hilsen

Jens Møller
direktør

Kopi til orientering:
SUstyrelsen

Andreas Kofod Ipsen
Eliassgade 4, st.tv.
2300 København S

Du har ansøgt om godkendelse af en treårig bacheloruddannelse og en treårig overbygningsuddannelse i teologi på Universitetet i Oslo som støtteberettigende.

Vi kan ikke godkende uddannelserne som støtteberettigende.

For at en uddannelse i udlandet skal kunne godkendes som støtteberettigende, skal den være af en sådan art, at den ville kunne offentligt anerkendes i Danmark. Heri ligger, at universitetsuddannelser skal leve op til de akademiske og videnskabelige standarder, der gælder for højere uddannelser i Danmark. Det vil sige, at undervisningen skal være forskningsbaseret, og at underviserne skal være ansat efter kriterier som i ansættelsesbekendtgørelsen. Ved de danske universiteter gælder et grundlæggende krav om forskningsfrihed, jf. universitetsloven. Det er ikke i overensstemmelse med universitetslovens krav om forskningsfrihed, at en uddannelsesinstitution er bundet af og virker med det formål at fremme et bestemt politisk eller religiøst standpunkt.

Det vil stride mod det grundlæggende krav om forskningsfrihed at stille konfessionelle krav som betingelse for at komme i betragtning til en videnskabelig stilling på et universitet.

Det fremgår af § 29 i lov 1996-06-07 nr. 31, Lov om Den norske kirke (kirkeloven), at "Kirkelig tilsatte og ombud og lærer ved teologisk fakultet skal være medlem af Den norske kirke. Departementet kan dispensere fra kravet når særlige grunner tilsier det."

Det fremgår således, at universitetet i forbindelse med ansættelse stiller konfessionelle krav til ansøgerne. Uddannelsen og uddannelsesinstitutionen opfylder dermed ikke betingelsen om at være af en sådan art, at den ville kunne offentligt anerkendes i Danmark. Uddannelsen kan derfor ikke godkendes som støtteberettigende.

Bemærk, at SUstyrelsen træffer den endelige administrative afgørelse vedrørende godkendelse af uddannelser i udlandet som støtteberettigende. Det fremgår af § 57, stk. 2, i ovennævnte bekendtgørelse. Du kan derfor ikke klage til Ankenævnet for Uddannelsesstøtten over sådanne afgørelser.

8. september 2005
Ref.: LDM
Cpr. nr.: 191183-2131
J. nr.: udl-22.913

SUstyrelsen
Udlandsafdelingen
Danasvej 30
DK-1780 København V
CVR: 16 69 19 09
Telefon: 33 26 85 60
Telefax: 33 26 85 66
E-mail: suudl@su.dk

Telefontid: kl. 10 – 15
Tirsdag Lukket

Netadresse:
www.su.dk/udland

Vil du klage over SUstyrelsens afgørelse, skal du sende klagen til SUstyrelsen mærket "Klage til Ankenævnet for Uddannelsesstøtten". Det skal ske senest 4 uger fra den dag, du har modtaget afgørelsen.

Jakob B. D. Madsen
Møntmestervej 10 E, 2. th.
2400 København NV

Du har ansøgt om godkendelse af en treårig bacheloruddannelse i teologi på Misjonshøgskolen i Stavanger, Norge, som støtteberettigende.

Vi kan ikke godkende uddannelsen som støtteberettigende.

For at en uddannelse i udlandet skal kunne godkendes som støtteberettigende, skal den være af en sådan art, at den ville kunne offentligt anerkendes i Danmark. Heri ligger, at universitetsuddannelser skal leve op til de akademiske og videnskabelige standarder, der gælder for højere uddannelser i Danmark. Det vil sige, at undervisningen skal være forskningsbaseret, og at underviserne skal være ansat efter kriterier som i ansættelsesbekendtgørelsen. Ved de danske universiteter gælder et grundlæggende krav om forskningsfrihed, jf. universitsloven. Det er ikke i overensstemmelse med universitslovens krav om forskningsfrihed, at en uddannelsesinstitution er bundet af og virker med det formål at fremme et bestemt politisk eller religiøst standpunkt.

Det vil ligeledes stride mod det grundlæggende krav om forskningsfrihed at stille konfessionelle krav:

- som betingelse for at komme i betragtning til en videnskabelig stilling på et universitet
- som betingelse for optagelse af ansøgere til universitære uddannelser.

Det fremgår af skolens hjemmeside (Visjon), at "Misjonshøgskolen ønsker å være et redskap til å holde kirkens misjonsoppdrag levende. Det skjer ved at skolen markere og videreutvikler sig som:

- Et spennende studiested, som rekrutterer og utdanner til tjeneste i misjon, kirke og samfunn, nasjonalt og globalt....."

Bemerk, at SUstyrelsen træffer den endelige administrative afgørelse vedrørende godkendelse af uddannelser i udlandet som støtteberettigende. Det fremgår af § 57, stk. 2, i ovennævnte bekendtgørelse. Du kan derfor ikke klage til Ankenævnet for Uddannelsesstøtten over sådanne afgørelser.

1/2

10. februar 2005
Ref.: LDM
Cpr.nr.: 301174-2377
J.nr.: udl-22.218

SUstyrelsen
Udlandsafdelingen
Danasvej 30
DK-1780 København V
CVR: 16 89 19 09
Telefon: 33 26 85 60
Telefax: 33 26 85 66
E-mail: suudi@su.dk

Telefontid: kl. 10 – 15
Tirsdag Lukket

Netadresse:
www.su.dk/udland

Vil du klage over SUstyrelsens afgørelse, skal du sende klagen til SUstyrelsen mærket "Klage til Ankenævnet for Uddannelsesstøtten". Det skal ske senest 4 uger fra den dag, du har modtaget afgørelsen.

